

فصل اول

اثرگذاری پژوهش

Presented by: Dr. Amirreza Hendi(DDS, MSc)

Prosthodontics and implantologist

Associate professor of Guilan University of Medical
Sciences

سیر تحول ارزشیابی طرح‌های اثرگذار در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

انجام مطالعات و برگزاری کارگروه‌های
تخصصی

انجام ارزشیابی طرح‌های اثرگذار در
کلیه دانشگاه‌های علوم پزشکی و
مراکز تحقیقات بالای ده سال

به روزرسانی زیرمجموعه‌های
ارزشیابی طرح‌های اثرگذار

افزافه شدن محور اثرگذاری
انجام آن به صورت پایلوت در ۱۸
دانشگاه

انجام ارزشیابی طرح‌های اثرگذار در
تمام دانشگاه‌ها و مراکز
تحقیقاتی (مراکز با فعالیت بین یک تا
ده سال طرح تشویقی)

روزآمدسازی فرایند ارزشیابی
طرح‌های اثرگذار

انواع اثر

فراآکادمیک

- عمدتاً از طریق انجام پژوهش های کاربردی، مداخله ای و سفارش محور
- ایجاد منفعت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی
- اثر بر سلامت و ارائه خدمات سلامت
- ذینفعان خارج دانشگاهی / جامعه

آکادمیک

مقالات، کتب، ارجاعات، ...

- عمدتاً از طریق انجام پژوهش های بنیادی
- گسترش مرزهای دانش
- توسعه و غنی سازی حوزه های علمی
- ذینفعان داخل دانشگاهی

Top Down or Bottom Up Led Change?

Top - down approach

To estimate return on investments from health research.

useful for:

- advocacy
- decisions at policy levels
- It is more cost-effective.

Examples:

USA: They monetized improvements in life expectancy and quality of life between 1970 and 1990 by ascribing to them a value of roughly \$1.5 trillion/year. one-third of those gains (about \$500 billion) to health research.

Australia: 2003 to 2008. every dollar invested in research yielded net benefits to society (benefits over costs) of \$1.17 and perhaps as much as \$1.40.

bottom - up approach

“payback model” knowledge production at the researcher level adding to a knowledge pool, and then from there to secondary outputs and adoption to final outcomes. These categories move “downstream” from research through translation to society and can capture outputs of interest for different audiences

Advantages of bottom-up management

More informed decisions

Better team morale

More room for creativity

Disadvantages of bottom-up management

Low momentum

Shift in leadership dynamics

Lack of high-level insight

The characteristics of two main approach

Challenges:

Attribution

issue: inability to determine the exact contributions of health research (versus other factors) in achieving its end goals.

Meaningful terms :

Economic measures are obviously numerical and easier to defend as metrics, whereas social and health improvements are more qualitative

Counterfactual :

What would have happened if the research had not been conducted and how can this be determined?

Time lag: From basic discovery to an effective therapy can take anywhere from 2 years to 30 years, adding to the difficulty of assessing returns at any single point in time

معرفی سطوح اثرگذاری

انواع طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار

1. طرح‌های اثرگذار بر تصمیم‌گیری

- ابلاغ قوانین یا دستورالعمل‌های جدید بر اساس نتایج تحقیق در سال ارزشیابی
- ابلاغ اصلاح قوانین قدیمی بر اساس نتایج تحقیق در سال ارزشیابی
- استفاده از نتایج پژوهش‌های سفارش محور توسط سازمان سفارش‌دهنده در سال ارزشیابی
- ابلاغ راهنماهای بالینی / بهداشت عمومی / ابزار کمک تصمیم‌بیماران / توسط بالاترین مقام مسئول در سال ارزشیابی

انواع طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار

1. طرح‌های اثرگذار بر تصمیم‌گیری

ابلاغ قوانین یا دستورالعمل‌های جدید بر اساس نتایج تحقیق در سال ارزشیابی

- نامه ابلاغ قانون / دستورالعمل به ذینفعان به همراه مستند مربوطه (متن قانون / دستورالعمل جدید)
- پروپوزال
- گزارش نهایی / گزارش پیشرفت کار
- مصوبه شورای پژوهشی

مستندات

انواع طرح‌های تحقیقاتی اثر گذار

2. طرح‌های اثرگذار بر وضعیت سلامت / ارائه خدمات سلامت

طرح‌های تحقیقاتی / فناورانه مصوب که در سال ارزشیابی منجر به تغییر در وضعیت سلامت مردم شده است.

مصادیق

- تغییر در شیوع و بروز بیماری
- ارتقاء کیفیت زندگی
- افزایش طول عمر
- کاهش میزان مرگ و میر و...

مستندات

- پروپوزال
- گزارش نهایی / گزارش پیشرفت کار
- مصوبه شورای پژوهشی
- ارائه مستندی (نتایج طرح تحقیقاتی) مبنی بر تغییر در شیوع یا بروز بیماری / کیفیت زندگی / افزایش طول عمر / کاهش میزان مرگ و میر و...

انواع طرح‌های تحقیقاتی اثر گذار

طرح‌های تحقیقاتی / فناورانه مصوب که منجر به بهبود کیفیت ارائه خدمات سلامت در سال ارزشیابی گردد.

مصادیق

مقبولیت، دسترسی، مناسبت، اثربخشی، کارایی، ایمنی

مستندات

- انجام پژوهش / مستند مبنی بر بهبود کیفیت ارائه خدمات سلامت
- نامه ابلاغ اصلاحیه به ذینفعان به همراه مستند مربوطه (دستورالعمل اصلاح شده)
- پروپوزال
- گزارش نهایی / گزارش پیشرفت کار
- مصوبه شورای پژوهشی

3. طرح‌های اثرگذار بر مولفه‌های موثر بر سلامت

طرح‌های تحقیقاتی / فناوریانه مصوب که منجر به تغییر در مولفه‌های موثر بر سلامت در سال ارزشیابی گردد.

مصادیق

کاهش عوامل خطر ، افزایش تامین عدالت در سلامت ، کاهش آسیب‌های اجتماعی ، کاهش تورم و رشد تولید ، تغییر عوامل محیطی مانند کاهش آلاینده های محیطی ، افزایش امنیت غذایی ، افزایش سواد سلامت ، کاهش مخاطرات شغلی ، اشتغال‌زایی و به‌کارگیری نیروی انسانی

مستندات

- ارائه مستندی مبنی بر کاهش عوامل خطر ، افزایش تامین عدالت در سلامت ، کاهش آسیب‌های اجتماعی ، کاهش تورم و رشد تولید ، تغییر عوامل محیطی مانند کاهش آلاینده های محیطی ، افزایش امنیت غذایی ، افزایش سواد سلامت ، کاهش مخاطرات شغلی ، اشتغال‌زایی و به‌کارگیری نیروی انسانی

- پروپوزال
- گزارش نهایی / گزارش پیشرفت کار
- مصوبه شورای پژوهشی

انواع طرحهای تحقیقاتی اثر گذار

طرحهای اثرگذار بر اقتصاد

طرحهای تحقیقاتی / فناورانه مصوب که منجر به تغییر در وضعیت اقتصاد سلامت شامل درآمدزایی و افزایش کارایی در سال ارزشیابی گردد.

مصادیق

تولید محصول یا خدمات قابل فروش جدید، بهینه نمودن کالا و یا محصول قبلی (افزایش کیفیت و یا کاهش هزینه تولید)، ایجاد کارآفرینی دانش بنیان، اجرای مداخلات مبتنی بر شواهد که منجر به کاهش تعداد روزهای ازدست رفته کار به علت بیماری یا ناتوانی و یا کاهش هزینه های مستقیم بیماران و نظام سلامت

مستندات

- ارائه مستندی مبنی بر اثبات هر یک از مصادیق ذکر شده
- پروپوزال
- گزارش نهایی / گزارش پیشرفت کار
- مصوبه شورای پژوهشی

انواع طرح‌های تحقیقاتی اثر گذار

طرح‌های اثرگذار بر حوزه آموزش

طرح‌های تحقیقاتی / فناوریانه مصوب که منجر به تغییر در حوزه آموزش علوم سلامت در سال ارزشیابی گردد.

مصادیق

تغییر در کوریکولوم آموزشی ، تعریف رشته های جدید ، اصلاح فرایندهای آموزشی ...

مستندات

- نامه ابلاغ بالاترین مقام مسوول / انجام پژوهش مبنی بر بهبود کیفیت آموزش در اثر تغییرات ابلاغ شده اصلاحیه به ذینفعان به همراه مستند مربوطه (دستورالعمل اصلاح شده)
- پروپوزال
- گزارش نهایی / گزارش پیشرفت کار
- مصوبه شورای پژوهشی

مصادیق سطوح اثرگذاری

طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار بر تصمیم‌گیری

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی

بسمه تعالی

روسی محترم کلمه دانشگاه/ دانشکده جای علوم پزشکی کشور
جناب آقای دکتر امیر لوزوی
مدیر عامل محترم سازمان خدمات وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
جناب آقای دکتر میرحسین موسوی
مدیر عامل محترم سازمان تامین اجتماعی
جناب آقای دکتر محمد مهدی ناصحی
مدیر عامل محترم سازمان بیمه سلامت
جناب آقای دکتر محمد رئیس زاده
رئیس محترم سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران
جناب آقای دکتر عباس سجیدی آژانی
رئیس محترم سازمان پزشکی قانونی کشور
موضوع: ابلاغ راهنمای حمایت بالینی بومی فشار خون
با سلام و احترام

همانگونه که مطلع می‌باشید یکی از راهکارهایی که برای پیشگیری از افزایش هزینه‌های درمان و تسهیل بار اقتصادی سنگین به نظام سلامت و جامعه در کشورهای مختلف مورد توجه است تدوین و نشر راهنمای بالینی مبتنی بر شواهد است که به عنوان یکی از سیاست‌های برنامه تحول نظام سلامت و یکی از محورهای برنامه جامع عدالت، شایسته و بهره‌وری در آموزش علوم پزشکی نیز مورد توجه می‌باشد. در همین راستا معاونت درمان تدوین محصولات دانشی را (راهنمای بالینی، استاندارد، پروتکل و...) با اولویت خدمات پر توان، دارای ارزش بیمه ای، هزینه (خدمات، تجهیزات) با حضور جمعی از اساتید حوزه های مختلف، در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل و سیاستگذاری و برنامه ریزی این امر را همکار شده است. لذا در راستای پویا ارائه خدمات پزشکی و اجرایی نمودن بر مبنای بند ۴ و ۵-۱۰۸ سیاستهای کلی سلامت و ماده ۷۱ قانون برنامه ششم توسعه کشور - مبنی بر اعزام تجویز خدمات و انجام خرید راهبردی سایر مراکز تخصصی و فوق تخصصی کشور - شماره نامه: ۳۵۹۱ / ۱۰ / ۱۰۰ تاریخ: ۱۳۹۹/۰۲/۲۲

بسمه تعالی

راهنمای بالینی توسعه وزارت بهداشت- راهنمای حمایت بالینی بومی فشار خون - به تصویب رسیده و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.
بدینوسیله ضمن تشکر بر ارائه خدمت در پیاده‌سازی استانداردهای مورد وزارت متشرف اعلام می‌گردد.
دانشگاه/ دانشکده، انجمن ها و سازمان نظام پزشکی میبایست از این محصولات در آموزش های بازآموزی استفاده و سازمان های بیمه گر نیز بر اساس محصولات دانشی اقدام به خرید راهبردی نمایند. امید است با بهره مندی از تلاش جمعی و اطلاع رسانی در این زمینه شاهد تحولی جدی در حوزه استقرار و بکارگیری راهنماها به منظور ارتقای کیفیت خدمات و کاهش هزینه های غیر ضروری باشیم.
لایحه به ذکر است فایل کامل راهنمای مذکور از طریق تارنمای معاونت درمان به آدرس <http://medicare.behdshst.gov.ir> دفتر ارزیابی فناوری و تدوین استاندارد و تعرفه سلامت به آدرس hetas.behdshst.gov.ir در دسترس می باشد.

دکتر سعید کریمی
معاون درمان

مثال :

- تدوین شیوه‌نامه مراقبت از کودکان بدون مراقب (ابلاغ شده به دفاتر سازمان بهزیستی در کل کشور)
- ابلاغ راهنمای بالینی بومی فشارخون به دانشگاه‌ها / معاونت‌های مرتبط با امضای معاون درمان
- ابلاغ بسته آموزش، مشاوره و نظارت بر اجرای طرح‌های پیشگیری از مصدومیت‌ها در نوجوانان و مدارس از طرف مدیر کل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس به ذینفعان
- آسیب‌شناسی معضل جوانی جمعیت و تبیین مداخلات منجر به اصلاح آن (طرح سفارش‌محور)
- ارائه راه کارهای عملیاتی جهت ارتقای ایمنی ترافیکی و کاهش مرگ و ناتوانی ناشی از سوانح ترافیکی در ایران(طرح سفارش‌محور)

طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار بر وضعیت سلامت

مثال :

- بررسی تاثیر استفاده از راهنمای بالینی بومی فشارخون در کنترل این بیماری در سطوح مختلف
 - در سطح شهرستان
 - در سطح استان
 - در سطح ملی
- بررسی نتایج حاصل از اجرای طرح های پیشگیری از مصدومیت ها در نوجوانان و مدارس در سطوح مختلف و از جهات متفاوت (کاهش مصدومیت، افزایش کیفیت زندگی، ارتقاء تحصیلی...)
- بررسی نتایج حاصل از غربالگری بیماریهای قلبی عروقی در کاهش بار بیماریها
- بررسی نتایج حاصل از استفاده رادیو داروهای تشخیصی در درمان بیماریهای خاص و صعب العلاج
- ارزیابی مداخلات آموزشی بهداشت دهان مبتنی بر مدرسه جهت ارتقاء سلامت دهان در دانش آموزان استان

طرحهای تحقیقاتی اثر گذار بر مولفه‌های اجتماعی موثر بر سلامت

مثال :

- بررسی اثرات ناشی از کنترل ریزگردها در کاهش بیماری‌های تنفسی (کنترل آلاینده‌ها)
- بررسی تاثیر تکمیل زنجیره پژوهش و فناوری گیاهان دارویی با رویکرد اشتغال‌زایی
- بررسی تاثیر رصد سلامت اجتماعی در کنترل عوامل اجتماعی موثر بر سلامت
- بررسی تاثیر تطبیق محیط خانه بر وضعیت سلامت افراد دارای ناتوانی
- بررسی تاثیر کنترل مولفه‌های اجتماعی موثر بر سلامت در تامین عدالت در سلامت
- بررسی تاثیر برنامه آموزشی ابلاغ‌شده تحت عنوان انتخاب غذای سالم بر عملکرد تغذیه‌ای خانوارهای کم برخوردار در راستای بهبود وضعیت امنیت غذایی

طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار بر اقتصاد

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی

مثال :

- طراحی و ساخت داروی خوراکی کنترل دیابت (جایگزین انسولین) که موجب صرفه‌جویی اقتصادی می‌شود
- طراحی و ساخت کیت تعیین هویت ژنتیکی (IG_17Plex PCR Amplification Kit)
- بومی‌سازی تولید کیت تشخیصی کووید 19
- ساخت و بومی‌سازی نوارهای تشخیص قند خون با استفاده از مواد کربنی
- دست‌مزدی با رویکرد آناتومیک و با قابلیت انجام حرکات ظریف

طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار بر آموزش

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی

مثال :

- تدوین و ابلاغ رشته جدید بهداشت روان با رویکرد سلامت روان مثبت در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا
- تغییر و ابلاغ کوریکولوم‌های آموزشی مربوط به رشته تخصصی طب سنتی
- بررسی تاثیر استفاده از فرایندهای دیجیتال در آموزش بهیاران شاغل در استان ...

شاخص‌ها و زیرمجموعه‌های اثرگذاری

شاخص‌های
اثربخشی
اختراعات و رسانه

شاخص تاثیر اختراع
شاخص تاثیر رسانه

عدد خام استخراج شده از پایگاه scival

- شاخص تاثیر اختراع (سقف امتیاز ۲۵)
- شاخص تاثیر رسانه (سقف امتیاز ۲۵)

- ✓ Patent Count
- ✓ Scholarly Output Cited by Patent
- ✓ Patent-Citations Count
- ✓ Patent-Citations per Scholarly Output

- ✓ Mass Media
- ✓ Media Exposure

داده‌ها از پایگاه Scival استخراج می‌شود.

ملاحظات ارزشیابی طرح‌های اثرگذار - سال ۱۴۰۳

1

در بررسی طرح‌های تحقیقات / فناوری اثرگذار، تاریخ تصویب طرح محدودیت زمانی نداشته و تنها تاریخ ایجاد اثر مربوط به سال ارزشیابی می‌باشد.

2

سقف امتیاز محور اثرگذاری ۵۰۰ می‌باشد.
اثرسنجی: ۴۵۰
اثربخشی: ۵۰

3

سطح شهرستان: ۲۰
سطح استان: ۵۰
سطح کلان منطقه: ۷۰
سطح ملی: ۱۰۰
سطح بین‌المللی: ۱۲۰

اثرگذار

4

شاخص‌های اثربخشی اختراعات و رسانه، امتیاز واحد ابتدا براساس عدد خام استخراج شده از پایگاه محاسبه شده و سپس براساس بالاترین عدد بدست آمده در تیپ با سقف امتیاز ۵۰، نرمالیزه می‌شود.

5

طرح‌های تحقیقاتی اثرگذار مشترک، امتیاز طرح بر اساس میزان مشارکت ادعا شده/ نامه معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه محاسبه خواهد شد.

6

مستندات الزامی:

- پروپوزال طرح تحقیقاتی / فناوری
- مصوبه شورای پژوهشی / شورای فناوری / دفتر ارتباط با صنعت و یا سایر مراجع ذیصلاح
- گزارش نهایی یا پیشرفت کار طرح تحقیقاتی / فناوری
- تکمیل اظهارنامه ایجاد اثر در سامانه ارزشیابی

ردیف	نام مرکز	دانشگاه/ سازمان	مدیریت و توسعه تحقیقات					تولید دانش					اثرگذاری		امتیاز کل	نمره Z
			برنامه راهبردی	اولیتهای تحقیقاتی	خط سیرهای تحقیقاتی	نیروی انسانی	جذب منابع مالی	برونداد پژوهشی (انتشار مقاله و کتاب)	مقالات منتشر شده در ۲۵ برتر مجلات	مقالات با همکاری بین‌المللی	گن استنادات پنج ساله	شاخص H پنج ساله	پایان‌نامه تحقیقاتی بین‌رشته‌ای	ثبت اختراع		
۱	مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۴۸	رتبه ۳۱	رتبه ۳۳	رتبه ۴	رتبه ۷	رتبه ۳۷	رتبه ۵۷	۰/۴۴	
۲	مرکز تحقیقات ترومای جاده‌ای	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۴۹	رتبه ۳۷	رتبه ۴۳	رتبه ۳۲	رتبه ۶	رتبه ۱۱۷	-۰/۲۲		
۳	مرکز تحقیقات اپیدمیولوژی	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۳۴	رتبه ۳۷	رتبه ۴۳۵	رتبه ۳۶	رتبه ۷	رتبه ۴۴	-۰/۲۷		
۴	مرکز تحقیقات علوم دندانپزشکی	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۳۷	رتبه ۳۵	رتبه ۳۲	رتبه ۷	رتبه ۳	رتبه ۴۱	-۰/۵۵		
۵	مرکز تحقیقات بیماری‌های کودکان	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۳۵	رتبه ۳۶	رتبه ۴۴۶	رتبه ۳۹	رتبه ۷	رتبه ۴۱۵	-۰/۷۱		
۶	مرکز تحقیقات بیماری‌های گوش و حلق و بینی	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۳۷	رتبه ۳۵	رتبه ۴۱۷	رتبه ۳۶	رتبه ۷	رتبه ۴۶۶	-۰/۷۶		
۷	مرکز تحقیقات بیماری‌های التهابی ریه	گیلان	✓	✓	✓	✓	رتبه ۴۱	رتبه ۴۰	رتبه ۴۵	رتبه ۴۱۹	رتبه ۳۷	رتبه ۷	رتبه ۴۶۷	-۰/۸۹		

